

Kurier Łódzki

Redakcja Zawadzka 1 Administracja Piotrkowska II :: Skrzynka pocztowa 132 :: Telefon 229.
Redaktor przyjmuje od godz. 3-4 popołudniu, Kierownik Administracji przyjmuje od godz. 11-12 rano.

Numer pojedynczy 50000 Mk.

Redakcja otwarta od godz. 9-12 i od godz. 2-7 po poł.

Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po południu bez przerwy.

CENA PRENUMERATY:		CENY OGŁOSZENI:		ZAMIEJSCOWE o 50% drożej. ZAGRANICZNE o 100% drożej.	
W Łodzi — — —	miesięcznie Mk. 1000000	Przed tekstem Mk. 30000	za wiersz milimetr. 1 lam. (strona 8 lamów)	Każda nowa podwyżka obowiązuje	wszystkie już przyjęte
Dla robotników	800000	W tekście	" " " " " " " " " " " "	ogłoszenia do zmiany cen bez	uprzedniego zawiadomienia.
Na prowincji	1200000	Za tekstem	" " " " " " " " " " " "	Za terminowy druk ogłoszeń,	komunikatów i ofiar Admini-
Zagranicą	1800000	Nekrologi	" " " " " " " " " " " "	stracja nie odpowiada.	
Odnoszenie do domu	50,000	Komunikaty	" " " " " " " " " " " "	Artykuły nadesłane bez	oznaczenia honorarium uważane są
		Zwyczajne	" " " " " " " " " " " "	za bezpłatne.	Rękopisów nie zwraca się.
		Probne od m. 10000 do 15000	za wyraz najmniej za ogłoszenie m. 100000		
		Ogłoszenie nadesłane po godz. 7-ej wlecz	o 30 proc. drożej.		

Wychodzi codziennie o godzinie 5 rano.

TELEFON z WARSZAWY.

Doraźne ściganie przestępstw skarbowych.

Min. skarbu opracowało projekt ustawy o postępowaniu doraźno-skarbowym. Ustawa przewiduje utworzenie specjalnych trybunałów, które trybem doraźnym ścigać będą wszelkie nadużycia skarbowe.

II serja bonów złotych.

II-ga seria bonów złotych ma być emitowana na sumę ogólną 50 milionów złp. z terminem płatności rocznym.

Piotr Rokossowski aresztowany.

Głośny bohater niedawnego procesu o zabójstwo własnej żony Piotr Rokossowski, tak wiadomo skazany został na 4 lata więzienia. Bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku na skutek prośby obrońcy Rokossowski zwolniony został do czasu jego uprawomocnienia się — za kaucją 150 milionów.

Decyzja ta, biorąc pod uwagę wymiar kary i pomyślną sytuację majątkową skazanego, wywołała rozmaite komentarze.

Opinie w pewnej mierze uspokoił fakt protestu, złożonego przez prokuratora p. Wasserbergera, w następstwie którego wczoraj na skutek zarządzenia władz prokuratorskich Rokossowski został przez policję śledczą zatrzymany i osadzony w więzieniu.

Nagle ta zmiana pozostaje podobno w związku z otrzymaniem przez prokuraturę wiadomości o planowanej przez Rokossowskiego ucieczce i zarzutami o przekupstwo świadków.

O finanse Rady Portu w Gdańsku.

Zgodnie z zapowiedzią odbył się w piątek 7 bm. w godzinach wieczornych w Min. Przemysłu i Handlu dalszy ciąg rokowań polsko-gdańskich w sprawie finansów Rady Portu w Gdańsku. Obradom przewodniczył p. Neisfeld, zaś Gdańsk reprezentował radca państwowy dr. Ewert. Przedstawił on delegacji polskiej konkretny projekt umowy ustalonej już przez Senat gdański. Projekt ten przyjęła delegacja polska do rozpatrzenia, zawiera on bowiem szereg spraw, dotyczących podziału kosztów utrzymania gdańskiego portu.

Chodzi w tym wypadku o ustalenie klucza podziału kosztów inwestycyjnych i administracyjnych, asygnowanych, tak na cele zarządu jak i rozbudowy portu. Dotychczas koszty te podzielone były między Polskę, a Gdańskiem do połowy. W związku jednak z ukształtowaniem się z biegiem czasu pewnych różnic w wydatkach projektowane jest indywidualne traktowanie tych wydatków.

Należy zaznaczyć, że projekt gdański jest zbliżony do stanowiska polskiego. Dalszy ciąg rokowań w tej sprawie odbędzie się w połowie b.m.

Parcelacja i osadnictwo rzucają kość niezgody W SEJMIE.

Dyskusja toczy się przy akompaniamencie kocięj muzyki i walenia w pulpity. Masowe wydalenie posłów. Zachodzą niespodzianki polityczne.

Warszawa, 12 grudnia (PAT.) 36 posiedzenie Sejmu. W pierwszym czytaniu odesłano do komisji komunikacyjnej nowelę do ustawy o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu.

Parcelacja i osadnictwo.

Następnie poseł Makulski (P. S. L. Piast) zajął sprawę z ustawy o parcelacji i osadnictwie. Ustawa obecna reguluje ostatecznie sprawę parcelacji i osadnictwa, celem jej jest zdobycie zapasu ziemi i szybkiego jej rozparcelowania. Przewiduje ona kontyngent ziemi 220 tysięcy hektarów rocznie.

Jakie grunta podlegają parcelacji.

1) mówi o gruntach podlegających parcelacji. Minister reform rolnych ma prawo kupować majątki dobrowolnie zaakwizowane, prawo pierwokupu i kupna drogą parcelacji. Ustawa ściśle określa przesłanki, jaka jest niezbędna dla poszczególnych gospodarstw uprzemysłowionych i usuwia przez to wszelkie niejasności. Co się tyczy majątków państwowych, to mają być przekazywane ministrowi reform rolnych w stanie wolnym od obciążeń.

Przymusowy wykup i wynagrodzenia.

Dział II dotyczy przymusowego wykupu i wynagrodzenia. Przewodnią myślą ustawy jest, że podać powinna być dobrowolna i dopiero, gdy jej nie ma, stosuje się przymusowy wykup. Wprowadzono wielkie uproszczenia przedewszystkiem przez wyłączenie okręgowych komisji ziemskich. Co się tyczy ziem, zgłaszanych do parcelacji przez właścicieli, to ustawa przewiduje poważne kary w razie nierozparcelowania ich.

Gwarancje nabywców.

Dział III mówi o parcelacji, o tem co powinien uwzględnić plan parcelacji wreszcie i gwarancji nabywców z parcelacji.

Dział IV. obejmuje przepisy przejściowe w sposób uregulowania spraw wszczętych a nieukończonych.

Dział V-ty dotyczy postanowień końcowych.

Ustawa prowadzi do realizacji reformy rolnej.

Artykuł 86-ty dotyczy nowej instytucji, a mianowicie związku dostarczania ziemi, którą minister reform rolnych może powołać. Na podstawie doświadczenia, zdobytego przez Główny Urząd Ziemski można stwierdzić, że ustawa jest ogromnym postępem na drodze realizacji reformy rolnej i daje ministrowi reform rolnych podstawę do

systematycznej pracy w dziedzinie parcelacji i osadnictwa.

P. P. S. niezadowolona.

Poseł Kwapiński poddaje ostrej krytyce projekt ustawy i uważa, że nowa ustawa pogarsza ustawę z 15 lipca 1920 r. Mówca odczytuje deklarację, wyluszczyając zasady, na jakich ma być wykonywana reforma rolna zgodnie z programem P. P. S.

Ustawa — rezultatem kompromisu.

Poseł Stanisławski (ZLN.) oświadcza, że ustawa jest rezultatem kompromisu nie odpowiadającym zasadom tego stronnictwa. Jest wynikiem ustępstw obu stron na rzecz jednego celu, istnienia rządu większości polskiej. Ten charakter kompromisowy nosi punkt B. art. 1-szego i ustęp art. 18-go, dotyczący dóbr kościelnych. Co do tej kwestii oświadczył:

Losy dóbr kościelnych.

Związek Lud. Narodowy od pierwszej chwili stał na stanowisku, że dobra kościelne stanowią zagwarantowaną przez konstytucję w art. 114 bezsporną własność kościoła i tylko za jego zgodą mogą być użyte na cele reformy rolnej, dlatego zgodnie z ustawą o reformie rolnej z 1919 roku uważa za niezbędny układ ze Stolicą Apostolską, określający nadmiar ziemi, który kościół gotów jest oddać państwu na cele reformy rolnej oraz kościelnej warunkując odszkodowanie w postaci uposażenia duchowieństwa i instytucji kościelnych. Układ ten powinien być poprzedzony uchwaleniem ustawy, która za- sadą jego przesądza. Komoromis polega na tem, że ustawa wprowadziła już przesadzą zgodę kościoła, a to na podstawie już oświadczonej zgody ze strony episkopatu w r. 1919, jak i na podstawie obecnych zupełnie miarodajnych informacji i oświadczeń. Jednakże ustawa warunkuje zastosowanie tej zasady równoczesnym zawarciem stosownego układu ze Stolicą Apostolską.

Dalej mówca podkreśla, że ustawa ta zagraża interesom miast.

Komisja uchwalila rezolucję, wzywającą rząd, by przepisy wykonawcze, dotąd obowiązujące co do ziemi, przeniesionej na parcelację w sferze interesów miejskich, nadal były utrzymane.

Zalety ustawy.

Ustawa załatwia sprawę osadnictwa zgodnie z interesem gospodarczym kraju, a nie z punktu widzenia politycznego. Ustawa ma tę zaletę, że gwarantuje istnienie gospodarstw wysoce przemysłowych. Dodatnia strona ustawy jest dalej ta, że powołała ona związki właścicieli ziemskich do dostarczania ziemi na parcelację. Ustawa

przewiduje dalej znaczne uproszczenie procedury przy wykonywaniu osadnictwa i parcelacji. Wykonanie tej ustawy zależy teraz głównie od finansowego stanu państwa.

Renta ziemiska.

Jeżeli wypuścimy rentę ziemską, ona będzie miała odpowiedni pokup wewnątrz kraju i zagranicą to będzie to wielką pomocą przy przeprowadzeniu osadnictwa i parcelacji. Jeżeli zaś nie będzie miała pokupu wskutek nieustalenia się naszego pieniądza, to i los tej ustawy będzie niepewny.

Mówca kończy wezwaniem Izby do uchwalenia ustawy.

Klub Ch. Narodowy przeciw ustawie.

Poseł Dubanowicz (Klub Ch. Narodowy) składa oświadczenie, że jeżeli rząd przed chwilą głosowania nie złoży oświadczenia, że Stolica Apostolska zgadza się zasadniczo na przejęcie przez państwo dóbr „martwej ręki”, Klub Ch. Narodowy nie będzie mógł poprzeć tej sprawy swemi głosami, sprzeczanie z poczuciem słuszności i prawa.

Burda.

Wice-marszałek Seyda udziela głosu następnemu mówcy, p. Greissowi. Wrzawa i bicie w pulpity uniemożliwiają mu przemówienie.

Marszałek przerywa posiedzenie na kilka minut.

Po przerwie znawu p. Greiss przemawia przeciwko formalnemu wnioskowi wśród niemiłkającego hałasu i stuku.

Po ułożeniu się wice-marszałek Seyda oznajmia, że posłów Putka, Ballina, Kordowskiego, Wolewódzkiego, Durę, Wasinoczuka (młodszy), Chomińskiego i Bagińskiego za ciężkie naruszenie spokoju przywołuje do porządku z zapiskiem do porządku.

Wice-marszałek Seyda zarządza trzymiesięczną przerwą i prosi tych posłów, aby w międzyczasie opuścili salę.

Po przerwie wice-marszałek Seyda: Wznawiam posiedzenie i proponuję odłożenie dalszej dyskusji nad tą sprawą do jutra.

Powszechna służba wojskowa

Przystąpiono do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej (dalsza rozprawa), którą referuje p. Mączyński.

Wobec spóźnionej pory przerwano obrady. Następną posiedzenie jutro o godz. 3 ppeł.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

Przegląd pism stolicy.

Ekspres Poranny podaje ciekawy wywiad z p. ministrem Kucharskim w sprawie Banku Emisyjnego. Oto co mówi p. Kucharski przedstawicielowi Ekspresu:

Statutu banku emisyjnego nie wycofałem. Przeciwnie, jest on już zaprobowany przez Radę finansową. Obecnie zaś Rada ministrów uzgadnia niektóre punkty prawne statutu.

Kiedy projekt wpłynie do Sejmu? — pytamy dalej.

— W każdym razie przed ferjami świątecznymi.

— Znaczy, że...

— Znaczy, chwytając w lot naszą myśl p. minister — że teraz cała sprawa zależy od szybkiego zatwierdzenia jej przez parlament. O ile Sejm przyjął ustawę przed świętami i jeżeli uda się, również przed świętami, przeprowadzić ją przez Senat, wówczas natychmiast, przystąpię do prac, związanych z rozpoczęciem działalności banku emisyjnego.

— Wszystko więc zależy od naszych Izb prawodawczych kończy uprzejmie p. minister.

Kurier Poranny zapatrywania Rady Ligi Narodów w stosunku do Polski.

Rada Ligi Narodów zebrała się w Paryżu pod przewodnictwem p. Brandinga dla zatwierdzenia całego szeregu spraw dotyczących Polski. Jesteśmy stałym klientem tej międzynarodowej instytucji, której cele i zadania są tak szlachetne, która jednak cierpi na pewien brak materiałów do pracy z powodu, iż wielkie mocarstwa wcale nie są skłonne do przekazywania jej spraw dotyczących ich własnych interesów, małe państwa zaś wola uniknąć jej interwencji nawet w razie sporów pomiędzy sobą. Polska jest w tem nieszczęśliwym położeniu, że wszyscy jej sąsiadzi są jej wrogami mniej lub więcej jawnymi, i że w samym procesie tworzenia jej państwowości wielkie mocarstwa pozostawiały mnóstwo spraw niezatwierdzonych, dostarczających bogatego materiału dla procedury dyplomatycznej, przewlekającej się w nieskończoność. Wynik jednak z tego jest taki, iż opinia publiczna Europy wyobraża sobie Polskę jako państwo specjalnie lubujące się w pieniaczynie międzynarodowe i iż znudzona jest wszystkim temi niesłychanie skomplikowanymi sprawami, w których nawet fachowi dyplomaci i prawnicy orientują się z wielkimi trudnościami.

Należy nadmienić przy tem, że Rada Ligi Narodów do wyrobienia powyższej opinii o nas przyczyniają się głównie nasi „pokrzywdzeni” obywatele mniejszościowi.

Gazeta Poranna porusza sprawę kresów Wschodnich, streszczenie uchwał zjazdu delegatów T-wa opieki nad kresami przetaczamy:

„Wielki zjazd Tow. opieki nad kresami uznaje konieczność ustalenia programu polityki oświatowej na ziemiach łwskich, opartej na następujących zasadach: Szkoła publiczna państwowa powszechna i średnia musi być szkoła polska i powinna być zaopatrzona w polską bibliotekę. Należy stworzyć sieć niższych i średnich szkół polskich zawodowych. Zjazd nawołuje społeczeństwo do organizowania Kół Macierzy Szkolnej. Udzielenie praw dla szkół prywatnych mniejszości narodowych, zależąc powinno od ich poziomu naukowego i stosunku do państwowości polskiej etc. etc.

Uważając apostołstwo katolicyzmu na kresach, wśród ludności zbatumowanej przez agitatorów, za kardynalny obowiązek. Zjazd wyzwał kler katolicki do podjęcia propagandy, a społeczeństwo do poparcia działalności i misji katolickich na kresach.

Robotnik występuje wojowniczo przeciw duchowieństwu pisząc między innymi:

Kler woli strzeże swych skarbów przy pomocy całego swego aparatu kościelnych środków. Ale prawo państwa suwerennego, interes niepodległego państwa jest wyższy ponad wszystkie specyficzne cele polityki kościelnej.

Znowu więc staje przed nami stare zagadnienie. Tak w tem, jak w innych (oświata) zagadnieniach sówiet biskupi chcą rządzić Polskę, chcą narzucić swoją suwerenność, swego ducha, swoją szkołę!

Bezwyznaniowi panowie towarzysze ewalczają już nie tylko Rząd, ale i duchowieństwo chcą jaknajprędzej oddać naród w szpony niewiary by łatwiej przekazać go... p. Trockiemu.

Kurier Polski zajmuje się trudnościami bytu państwowego Niemiec:

Zadania władzy rządowej w Niemczech w chwili obecnej są dalekie od programowych zadań partji politycznych. Rząd winien zeskrobać całą swą uwagę na przeprowadzeniu nieodzownych zarządzeń dla walki z trudnościami i niebezpieczeństwami grozącymi ze wszystkich stron bytowi państwowemu Niemiec i życiu narodu. Sama przewlekłość kryzysu rządowego w obecnych warunkach była wielce niebezpieczna.

Widzimy więc, że w kalejdoskopie pism stołecznych chwila bieżąca ilustruje różne wypadki i zagadnienia.

Bolszewja wyciąga kainową dłoń do Europy.

Kryzys gospodarczy ostatecznie podrywa „prestige” rządów sowieckich. Dla uspienia opinji Kamieniew opowiada o zbliżeniu Sowdepji do Francji, Włoch a nawet Watykanu. Są to beczelne przechwałki w które nikt nie wierzy.

Blaga inauguracyjna.

Moskwa, 12 grudnia (PAT.) Polradjo. W dniu wczorajszym na pierwszym posiedzeniu nowego sówietu moskiewskiego przemawiał nowo wybrany przewodniczący sówietów, Kamieniew, który między innymi dowodził, że nastąpi dalsze wzmocnienie międzynarodowej pozycji SSSR. Mówca zapowiedział niezwłoczne wznowienie stosunków z Włochami. Zdaniem mówcy również i oświadczenie prezydenta Coolidge świadczy o zwrocie, jaki się dokonał w opinji amerykańskiej na korzyść sówietów. Związek Republik Sowieckich bardzo pragnie zawrzeć odpowiednie układy z Ameryką, przyczem nie widzi żadnych ku temu przeszkód.

Szef misji Watykanu ucieka z Moskwy.

Moskwa, 12 grudnia (PAT.) Wo-

bec wyjazdu szefa misji Watykanu ks. Walsh, zastąpił go ks. Edward Gehrmann, dotychczasowy szef misji watykańskiej na Krymie. Według komunikatu rządowego ks. Gehrmann miał oświadczyć podczas interwju, że jego działalność na Krymie rozwijała się przy ścisłym współdziałaniu władz sowieckich, co pozwala mieć nadzieję, że jego praca na nowym posterunku da również nowe rezultaty.

Tylko długi francuskie.

Moskwa, 12 grudnia (AW.) Rozpoczęto druk serii artykułów, p. t. „Republika sowiecka i Francja”. Pierwszy artykuł poświęcony jest politycznej stronie tego zagadnienia. Autor artykułu stwierdza, że między Francją a Sowietami nie ma żadnych większych różnic politycznych, że ich interesy polityczne i ekonomiczne nie są sprzeczne

na żadnym punkcie kuli ziemskiej, a nawet przeciwnie, cały szereg bardzo ważnych zagadnień zmusza obydwie państwa do porozumienia. Na drodze do porozumienia politycznego między Francją a Rosją stoi kwestia uznania przez Sowiety długów francuskich.

Opium... dla ludności.

Moskwa, 12 grudnia (AW.) — Praca sowiecka zajmuje się systematycznie donoszeniem swym czytelnikom, że wszystkie państwa kapitalistyczne zarzuciły politykę wroga Sowietom, i gotowe są wejść z nimi w normalne stosunki polityczne i handlowe.

Rozszerzając te pogłoski rząd rosyjski pragnie oddziaływać na opinję publiczną w Rosji, która jest mocno zaniepokojona kryzysem gospodarczym, który ogarnął całe państwo.

Faszizm poprowadzi Italję w przyszłość świetlaną.

Opiera on swój byt nie tylko na sile, lecz na świadomym oparciu szerokich mas narodu

Rzym, 12 grudnia (PAT.) Komunikat Stefaniego. Komunikat, pochodzący bezpośrednio z półrządowych kół w sprawie powodów zamknięcia sesji parlamentarnej głosi co następuje: Twierdzenie, iż rząd obawiał się głosować w Izbie, jest głupstwem, gdyż Izba skłonna była głosować za użyciem pełnomocnictw dla rządu na cały okres trwania obecnego czasu ustawodawczego, gdyby tylko zażądał. Śmieszne jest również twierdzenie, że rząd obawiał się również dyskusji nad sprawą wykorzystania pełnomocnictw oraz i przedłożenia. Rząd bowiem posiadał wszelkie środki, dla kierowania dyskusją. Grupy faszystów gotowe były złamać nieumiarowaną opozycję i zmusić do uległości,

Rząd zaś byłby dokonał reszty. Absurdem jest również to, co czynią socjaliści, starając się dowiedzieć, że Mussolini powziął tę decyzję wobec grożącego rzekomo kryzysu w łonie partji faszystów, absurdem jest również przypuszczenie, że Mussolini, zamykając sesję parlamentarną miał zamiar uśmierzyć gorące wybory faszystów prowincjonalnych. Trzeba istnieć nieznaczącej psychologii Mussoliniego, aby wyrażać podobne głupstwa. Powody, które skłoniły Mussoliniego do zawieszenia na czas nieograniczony posiedzeń izby, są natury czysto moralnej. Mussolini zrezygnował z łatwego zwycięstwa i to jest szlachetny gest z jego strony. Wybory w Anglii nie są bynajmniej dowo-

dem pochodu na lewo, może przeciwnie, oznaczają one kres tego pochodu, gdyż ujawniają one paraliż rządu, chorobę, którą przechodziło wiele innych narodów. W rzeczywistości nie istnieje żadna analogja między tem, co zaszło w Anglii, a sytuacją polityczną we Włoszech. Faszizm nigdy nie pragnął być rodzajem schroniska dla żebraków politycznych, i będzie zawsze wszelkimi siłami dążył do zachowania swojej siły i godności oraz usiłować będzie dowieść zarówno krajowi jak i zagraniczy, iż posiada nie tylko siłę, lecz również gorące i świadome oparcie szerokich mas narodu włoskiego.

Ze Słwata słowiańskiego.

(Z notatek własnego korespondenta.)

Ukraiński uniwersytet w Pradze.

Ukraiński uniwersytet w Pradze wybrał na rok 1923—4 rektorem swoim dra Iwana Horbaczewskiego. Prasa czeska uważa wybór ten za nietakt Ukraińców. Przed wojną bowiem był prof. H. profesorem a nawet rektorem uczelni czeskiej, a zostawszy w czasie wojny ministrem austriackim, tak się zachował wobec uzelnicy czeskiej, że zerwał wszelką łączność z czeskoimi kółkami kulturalnymi zrzeszającymi wszelkich honorowych godności, jakie piastował w instytucjach naukowych czeskich.

Po komunistycznej agitacji ukraińców w Pradze i Hradcu Královym Cześć nowy dowód wdzięczności ukraińskiej za przytułek i schronienie.

Najstarszy dziennik słowiański przestaje wychodzić.

„Slovenski Narod”, organ stronnictwa liberalnego w Lublanie, trybuna polityczna polityków jak burmistrzowie dr. Ivan Hričov i dr. Iv. Tavozar, poszedł ostatecznie w służbę polityki Pasioowej, a dziś mają być dni jego żywota policzone. Najstarsze pismo słowiańskie ma zamknąć, a jego redaktorzy mają otrzymać stanowiska w redakcji „Jutra”. Czy to nie polityka niszczenia tradycji i „separatyzmu” w Słowenii?

Stulecie opery czeskiej.

W pierwsze święto Bożego Narodzenia będzie stulecie pierwszej odgranej na scenie opery czeskiej. W roku 1828 odegrano „Szwajcarską rodzinę” Weigla w przekładzie czeskim. Grano potem po czesku Rossiniego opery, Cherubiniego i t. d., aż w roku 1826 ukazała się oryginalna opera czeska Sakroupy „Draténiczek”.

Zgon poety.

S. p. Józef Stritar umarł onegdaj w wieku 87 lat. Wybitny ten poeta słow-

wieński założył pismo literackie o pokroju europejskim „Zvon”, pierwsze w Słowenji. W roku 1869 wydał pierwszy tom poezji i zapoczątkował nim odrodzenie poezji słowiańskiej, którą wypielęgnował z nim pleśniarze jak Jurcio, Gregorevic i Tavozar. Mir.

Dzień Polityczny.

Awanse w wojsku.

Wobec częstych mylnych interpretacji rozkazów, mówiących o kompetencjach dowódców w przedmiocie awansowania podoficerów, M. S. Wojsk. wyjaśnia, że przełożeni, o prawach dowódcy pułku mogą awansować szeregowych

tak zawodowych, jak i odbywających obowiązkową służbę wojskową, do stopnia plutonowego wzięcznie.

Awansowanie na stopień tytularnego sierżanta, wachmistrza, ogniomistrza lub rzeczywistych wyżej wymienionych szarż, należy do uprawnień przełożonych o prawach dowódcy dywizji. Stopień zaś st. sierżanta, st. ogniomistrza, i st. wachmistrza lub też tytularnych tych szarż leży w kompetencji dowódcy okręgu korpusu.

NA OBECNY SEZON POLECAMY

KREM BAYADÈRE PUDER

Utrzymuj czystość podwójną! Tytus w młecisku

Chroni wzrok,

oszczędza prąd

PHILIPS ARGENTA

Obawa przed Europą.

Łódź, 12 grudnia.

(t) Amerykański prezydent, którego milczeniem stało się już przysłowiem po drugiej stronie Oceanu Atlantyckiego, wystąpił z orędziem, które wbrew przewidywaniom nie przyniosło żadnych sensacyjnych zmian w stosunku Stanów Zjednoczonych do Europy. Ameryka wypchana złotem nie chce się zdecydować na żadne ryzyko, któreby mogło narazić jej bogactwo na nieprzewidziane straty, a jej politykę na zależność od innych. Toteż sfery rządzące stale uważają teorię Monrogo za podstawę swego stosunku do zagranicy a przede wszystkim chorej politycznie i ekonomicznie Europy. Jedynym ustępstwem z dotychczasowego negatywnego stanowiska na rzecz współpracy z innymi narodami jest zgoda na wzięcie udziału w międzynarodowym trybunale w Hadze, przy równoczesnym podkreśleniu, że Ameryka nadal nie uznaje paktu o Lidze Narodów. Przeprowadzenie tej decyzji w praktyce nie natrafi na specjalne trudności, albowiem dotychczas Liga Narodów zwracała się do trybunału haskiego jako do instancji ostatecznej, stojącej ponad Ligą Narodów w sprawach orzecznictwa prawnego w sporach międzynarodowych. Toteż udział Stanów w trybunale nie uzależni je zupełnie od jakichkolwiek klauzul traktatu o Lidze Narodów, mimo że stworzenie trybunału rozjemczego było tym traktatem przewidziane. Równoczesne zastrzeżenie, że Stany nie będą mogły zostać zmuszone do wykonania wyroku trybunału, jest o tyle niepotrzebne, że trybunał żadnymi sankcjami nie rozporządza i w praktyce zadowala się wydaniem orzeczeń prawnych.

Najważniejszą bolączką, która nie daje spać Ameryce, jest kwestia długów wojennych. Wbrew głosom prasy, która przewidywała skreślenie pewnej części długów europejskich w Ameryce, prezydent Coolidge, oświadczył się w swoim orędziu przeciw tej koncepcji, godząc się jedynie na rozłożenie spłat należności na podobieństwo Anglii. Mowa tu naturalnie przede wszystkim o Francji, która rat swoich nie płaci, uzależniając spłacanie długów od otrzymywania zagwarantowanych jej traktatem odszkodowań niemieckich. Toteż logika zmusiła Coolidge'a do wyraźnego podkreślenia, że Stany Zjednoczone życzą sobie, aby Francja otrzymała należne jej odszkodowania, a Niemcy odrodzili się gospodarczo. Należy to jednak raczej uważać za konieczny frazes, albowiem każdy laik rozumie, że bez gospodarczego uporządkowania Niemiec i zapłacenia odszkodowań Francji o uzdrowieniu stosunków europejskich i spłaceniu długów amerykańskich mowy być nie może. Gospodarcze odrodzenie Niemiec nie jest jednak możliwe bez pomocy Stanów Zjednoczonych, które magazynują u siebie prawie wszystkie zapasy europejskiego złota. Tymczasem Ameryka nie bardzo się śpieszy z pomocą finansową i na ostatni apel niemieckiego rządu, aby na zakup amerykańskiego zboża pożyczono Niemcom 70 milionów dolarów, odpowiedział Coolidge, że Stany gotowe są to uczynić, ale tylko na handlowych podstawach. Filantropią w tym wypadku kierować się już nie chcą, gdyż poniosły już dostateczne ofiary dla Europy. Przyniem trzeba przypominać, że Stany Zjednoczone duszą się formalnie swoim zbożem

i zapasy pszenicy są takie znaczne, że przewyższają pobyt o 15 milionów korcy (45 milionów buszli) a cena rynkowa jest niższa od kosztów produkcji. Jeżeli więc prezydent Stanów mimo to nie chce udzielić kredytu wygłodniałym Niemcom bez poważnych zastawów, jest to tylko dowodem, że opinia amerykańska ma bardzo złe pojęcie o rzetelności kupieckiej Europy.

Pod naciskiem amerykańskiego świata handlowego, zgodziła się Coolidge na nieoficjalne stosunki handlowe amerykańskich obywateli z Rosją sowiecką, a nawet zapowiada oficjalne

uznanie, jeżeli tylko obecny rząd rosyjski da dowody, że uzna i zamierza respektować zobowiązania międzynarodowe. Prezydent Stanów eliminuje w ten sposób Rosję Sowiecką do pewnego stopnia ze składu państw europejskich, a czyni to z pewnością tylko dlatego, żeby móc w odpowiedniej chwili, nie zważając na chorą i pomocy potrzebującą Europę nawiązać oficjalny kontakt handlowy z Rosją, która przez swoje okno na Ocean Spokojny jest sąsiadem Stanów mających specjalny interes w utrzymaniu wpływów we wschodniej Azji.

Ponieważ Coolidge zgodził się

już oficjalnie wystąpić w przyszłorocznych wyborach jako kandydat partii republikańskiej, stosunek jego do spraw europejskich zasługuje na specjalną uwagę. Europa nie może się spodziewać żadnej zmiany egoistycznej amerykańskiej polityki.

Z kwestji wewnętrznych amerykańskich poruszonych w orędziu, zasługuje na podkreślenie zapowiedź redukcji podatków, powiększenia floty wojennej i floty powietrznej, ufortyfikowania kanału panamskiego i restrykcji cudzoziemców. Zapowiedziane ograniczenie imigracji jest także wymierzone przeciw Europie.

O zabezpieczenie na wypadek bezrobocia.

W najbliższych dniach będzie przedstawiony plenum Sejmu projekt ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Projekt pomocy dla bezrobotnych nie jest nowością, myślano o tem i wcześniej ale ujmowano pomoc tą w inne ramy i traktowano z innego punktu widzenia. Jeszcze w r. 1919 ukazała się ustawa o doraźnej pomocy dla bezrobotnych (Ustawa z dnia 4.XI. 19 r. D. U. 89) ale zbyt niskie stawki przy szybkim tempie dewaluacji uczyniły ustawę tę nierealną.

Obecny projekt przewiduje wciągnięcie w akcję pomocy dla bezrobotnych nie tylko pracodawców ale i społeczeństwo, a mianowicie związki komunalne miejskie i powiatowe oraz komisję pomocy dla bezrobotnych w skład których wchodziłoby i przedstawiciele robotniczych związków zawodowych.

Cała akcja ujęta w formę ustawy jest pozbawiona charakteru filantropijnego, ubliżającego godności pracownika.

Ustawa ta ma swoje złe i dobre strony, projekt wniesiony do Sejmu może jeszcze uleść zmianie, ale zasadnicze wytyczne, które przypuszczalnie nie zostaną zmienione są ocenione poniżej.

Z zabezpieczenia korzystają robotnicy w przedsiębiorstwach zatrudniających przynajmniej 5 robotników, ta ilość została wzięta opierając się na mniemaniu że przedsiębiorstwa mniejsze są więcej odporne na bezrobocie.

Korzystać z pomocy może każdy pozostający bez pracy, nie na skutek trwania choroby, inwalidztwa, strajku, lokautu lub okoliczności powodujących w myśl obowiązujących ustaw natychmiastowe wydalenie z pracy (art. 1c) nie mogą również korzystać ci robotnicy, którzy posiadają majątek lub inne stałe lub niestałe dochody przekraczające łącznie wysokość świadczeń.

Sprawa posiadania „majątku” przez robotnika brzmi trochę fantastycznie, niemniej jednak może tu być mowa o posiadaniu domku mieszkalnego, który stanowi wprawdzie majątek, ale rozstrzygnięte tutaj dochodowość tego obiektu.

Na pokrycie wydatków wynikających z przeprowadzenia akcji zabezpieczeniowej na wypadek bezrobocia przewidziane są dochody państwowe stanowiące osobną pozycję w budżecie państwowym.

Na ten fundusz złożą się:

1) składki robotników, 2) składki pracodawców równe sumie składek zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie robotników, 3) dopłaty zwią-

ków komunalnych, 4) opłaty państwowe.

Składki robotników projekt przewiduje w wysokości 1 proc. zarobku robotnika niewykwalifikowanego, — norma ta oczywiście może uleść zmianie, dopłata związków komunalnych wynosiłaby 1/5 część wszystkich kosztów akcji wypłacania świadczeń w odpowiednich miejscowościach.

Skarb państwa asygnowałby na świadczenia 2/3 ogólnej sumy wpłaconej przez pracodawców w całej Rzeczypospolitej. Jak widzimy udział skarbu byłby bardzo poważny.

Wysokość świadczeń zabezpieczeniowych dla bezrobotnych ustala w określonej sumie min. pracy i opieki społecz. o porozumieniu z min. skarbu, biorąc za podstawę maksymalnych świadczeń 40 proc. ustalonych przez siebie przeciętnych zarobków robotników niewykwalifikowanych.

Na głowę rodziny przypada od 45 do 50 proc. maksymalnych świadczeń, na żonę o ile nie zarabuje 25—30 proc., na każde dziecko 10 — 15 proc., zaś na robotnika samotnego 50—60 proc. tych świadczeń.

Maksymalne świadczenia otrzymują bezrobotni posiadający rodzinę złożoną z niezarabującej żony i co najmniej 2 dzieci.

Prawo do otrzymania świadczeń zabezpieczeniowych rozpoczyna się w dni 14 po zarejestrowaniu się bezrobotnych we właściwym Urzędzie Pośred. Pracy.

Świadczenia przyznają bezrobotnym Państw. Urząd Pośr. Pracy (art. 9-ty). Wogóle cały ciężar związany z akcją zabezpieczeniową spoczywa na P. U. Pośr. Pracy, który to urząd zbiera składki i ściąga należności od związków komunalnych i gmin miejskich. P. U. P. Pracy prowadzi również rejestrację bezrobotnych i wogóle robotników, a pracodawcy obowiązani są w ciągu 48 godzin zawiadomić właściwy Urząd Pośr. Pracy o każdym wolnym miejscu dla robotnika i o każdym przyjętym robotniku.

Ta statystyka robotnicza będzie ogromnym balastem dla P. U. P. Pracy, który ma inne zadanie do spełnienia, powinna by raczej spoczywać na organach Gł. U. Statyst. przypuszczalnie ta sprawa będzie zmieniona w tym duchu.

Robotnik traci prawo do pobierania składek a) po upływie terminu b) jeżeli otrzymał pracę co najmniej na 2 tygodnie.

Sprawa terminu, w ciągu jakiego robotnik będzie miał prawo do pobierania składek będzie przedmiotem dłuższej dyskusji. Z jednej strony ustalenie terminu krótszego byłoby bodźcem

dla sfer miarodajnych do zlikwidowania bezrobocia, z drugiej strony o ile przyczyny bezrobocia o charakterze gospodarczym nie pozwolą na szybkie opanowanie tego status quo, to zmniejszenie terminu wypłat byłoby połączone z krzywdą dla robotników.

Wogóle ustawa ta powinna być tak opracowana aby rzeczywiście przysłużyła sprawie robotniczej, a nie była ustawą papierową, bez realnych korzyści.

Ważną jest sprawa omówienia, kto może korzystać z dobrodziejstw ustawy, aby nie wywołać stanu, w którym uchylający się od pracy mógłby korzystać z zapomóg, z krzywdą prawdziwych bezrobotnych — przypomina się karykatura z zagranicznego pisma przedstawiająca bezrobotnego kalkulatora, czy mu się opłaci przyjąć proponowaną mu pracę, zarobek z której przewyższa o „niewielką kwotę sumę jaką otrzymuje za próżniactwo.

Ustawa przewiduje, że od korzystania z zasiłków będą wyłączeni ci, którzy od 2 lat nie pracują, lub pracowali w krótkich terminach z wyjątkiem osób zwolnionych z wojska i reemigrantów. Widzimy, że artykuł ten daje pole do szczegółowego omówienia kategorii korzystających z zasiłków.

Trzeba tu jeszcze podkreślić w związku z reemigrantami że sprawa załatwienia tej ustawy staje się pilną i ze względu na emigrantów, ponieważ z chwilą gdy ustawa ta u nas wejdzie w życie, będzie można wejść w stosunki z państwami, gdzie głównie kieruje się polska emigracja, dla zabezpieczenia od bezrobocia i tych, którzy za pracą musieli wyjechać z Polski.

Z Austrią już nawet zostały wszczęte pewne pertraktacje, ale będą mogły one być zakończone jedynie po uchwaleniu przez Sejm projektu ustawy o zabezpieczeniu.

Grożba bezrobocia wisząca ciągle nad pracownikiem fabrycznym wytwarza stan, w którym normalna praca nie może iść swoim torem i wywołuje naprężenie odbijające się ujemnie na wydajnością tej pracy.

Nie pomogą tutaj deklamacje o „odium” sfer robotniczych przez posła Wierzbickiego, nawoływanie do poświęca ślągami robotników angielskich czy francuskich bez załatwienia tej pierwszorzędnej sprawy wagi — ubezpieczenia robotniczej rodziny na wypadek bezrobocia, bez ujęcia tej akcji w ramy ustawy i prowadzenie jej przez czynnik Rządowe.

inż. S. M.

EXPRESS HANDLOWY

„Kurjer Łódzki“.

Czwartek 13 Grudnia 1923 r.

„Kurjer Łódzki“.

Dolary w Łodzi.

Wczoraj wieczorem przy tendencji utrzymanej obracano w Łodzi dewizami na Nowy Jork po kursie 4,500,000.

Zaoferowanie w oczekach było większe niżli w dolarach efektywnych.

Sporo tranzakcyj handlowych zawierano, biorąc za podstawę kurs giełdy oficjalnej, kurs zaś nieurzędowy, wyżej wymieniony a nawet niekiedy niższy, przyjmowano jedynie przy tranzakcjach bezpośrednich.

Kronika ekonomiczna.

Z Giełdy Pieniężnej w Łodzi.

ex) Dowiadujemy się, że na jednym z ostatnich swoich posiedzeń Oddział Miejskowy Związku Banków w Polsce postanowił od dn. 17 bm. zawierać transakcje akcyjami, dopuszczającymi na Giełdę Warszawską, jedynie na zebraniach podzielnym Giełdy Pieniężnej w Łodzi pomiędzy 1-2 po poł.

O zwrot pożyczek rządowych.

ex) W związku ze wstrzymaniem spłaty pożyczek udzielanych z funduszy państwowych na zarządzenie klasą elementarnym Min. Skarbu wyjaśnia, że o ile zostały osiągnięte odpowiadające kwoty z dłużników przez władze komunalne, lecz jeszcze nie przelane do Skarbu Państwa, to winny ze względu na projektowaną waloryzacje być zwrócone dłużnikom.

Jako motyw tego zwrotu są: ociąganie się dłużnika ze spłatą i fakt poważnej straty dla Skarbu z powodu w międzyczasie powstałej dewaluacji.

Konjunktura przemysłu naftowego.

W przemyśle naftowym dale się odczuwać w wolnym obrocie zastój. Z powodu braku podaży producentów wstrzymują się od sprzedaży ze względu na spadek cen wywołany wahaniami walut obcych, będących podstawą kalkulacji cenników naftowych. W dziedzinie eksportu nafty zauważono znaczne zmniejszenie się wywozu od kilku tygodni z powodu silnej konkurencji na rynku zagranicznym.

Polska wystawa w Bordeaux.

Konsulat Rzpłtelj Polskiej w Bordeaux zamierza urządzić w lokalu konsulatu stałą wystawę próbek polskiego przemysłu. W tym tedy celu zwrócił się do polskich sfer przemysłowych o przesłanie kolekcji swych próbek, z oznaczeniem pochodzenia, gatunku, cen i t.d. Koszty wysyłki są minimalne, gdyż firmy polskie opłacają jedynie koszty transportu do Warszawy.

Poparcie przemysłu ludowego.

ex) Wskutek zapadłej uchwały na posiedzeniu komisji przemysłowo-handlowej i stosownie do porozumienia się z Min. Skarbu został opracowany projekt ustawy o poparciu przemysłu ludowego.

Projekt ten przewiduje gwarancje Skarbu Państwa za udzielane pożyczki ulgowe dla tegoż przemysłu, które asygnowałyby państwowe instytucje kredytowe lub prywatne.

Sprawy wywozowe.

ex) Na ostatnim posiedzeniu zmniejszonego kompletu Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu przystąpiono do podziału kontyngentu nasion pastewnych. Po przejrzeniu aktów i wysłuchaniu opinii ekspertów wydane zostały pozwolenia szeregowi firm na wywóz

75 wagonów koniecznie, przewożem 98 firm nie otrzymało przydziału z powodu braku kontyngentu lub niedostatecznej kwalifikacji fachowej; 364 i pół wagonu wyki, przewożem odmówiono 78 firmom; 307 wag. peluszek; przyszedłem odmówiono 64 firmom; 306 wag. seradeli. Przez tego 30 wagonów pozostawiono do dyspozycji p. ministra przemysłu i handlu i 50 wagonów do dalszego podziału kontyngentu przez zmniejszony komplet.

Drożyzna i stan przemysłu w Rosji Sowieckiej.

ex) Obraz drożyzny w Rosji ilustrują przytoczone poniżej ceny artykułów codziennego użytku, przeliczone w rublach złotych lub dolarach:

Pań węgiel na kop. kosztuje 28 kop. zł. przed wojną koszt. 10 kop., pud blachy kotłowej kosztuje 6 rb., pud blachy dachowej kosztuje 6,76-7 rb., pud żelaza okrągłego kosztuje 3 rb. Ubrania wełn. męskie z łebego materiału od 70 dolarów, koszule męskie od 5 dol., kamizaszki od 10 dol., trzewiki damskie od 12 dol. Ceny zatem niezabędnych artykułów są 2-3 razy droższe niż w Zachodniej Europie. Zbóże natomiast podnosi się daleko wolniej w cenie, pogarszając jeszcze bardziej ciężkie położenie robotnika.

Indeks przemysłowych towarów jest przeciętnie 1 1/2-2 razy wyższy od ogólnego poziomu cen, gdy ceny produktów gospodarstwa wiejskiego są niższe o 33 proc., czyli w ostatecznym rezultacie przemysłowa towary w porównaniu z towarami gospodarstwa wiejskiego przeciętnie zdrożały 2 i pół raza.

Pud pszenicy kosztuje około 100 mlj. rb., czyli około 1 1/5 dolara pud żyta-około 15 centarów amerykańskich, arszyn zaś najtańszego perkalu kosztuje 20 centów, arszyn madapolanu 23 centy, arszyn sukna 43 centy, arszyn wełnianego materiału na ubranie 12-14 dolarów, arszyn szwiotu 18-20 dolarów. Włóściarzin aby kupić perkalową koszulę musi sprzedać prawie wół zboża (12 pudów).

Nietylko w handlu hurtowym ale i detalicznym kalkuluje się wszystko w ozerwońcach. Ponieważ zaś ozerwońce podnoszą się w cenie niemal codziennie, więc ceny wciąż rosną. Wogóle ozerwońcie w miastach staje się coraz bardziej zwykłym środkiem płatniczym. Rubel sowiecki przestał już być miernikiem wartości.

Nowa emisja bonów skarbowych.

ex) Wobec tego, że wniosek rządowy o nowej emisji 6 proc. bonów skarbowych, przewiduje datę 15 bm., jako termin wprowadzenia w życie tej ustawy, nie wykluczone jest, że w tym tygodniu odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie Senatu celem załatwienia tej sprawy. Kolejne posiedzenie Senatu wyznaczone jest na 19 bm.

Zniszczone posiwoy na Ukrainie.

ex) Z powodu długich deszczów na Ukrainie, według oficjalnych doniesień rządowych wyginęło około 80 proc. wszystkich zasiewów zbożowych i konopi. Szczególnie dotknięte są powiaty: czoropowiecki, kiryłowski, białozorski i ustyżynski. W przybliżeniu niedobór ziarna w przyszłym roku osiągnie 3,500,000 pudów.

W sprawie kapitałów spółek akcyjnych.

ex) Jak się dowiadujemy, zostało podpisane rozporządzenie Min. Przem. i Handlu w porozumieniu z Min. Skarbu określające minimum kapitału spółek akcyjnych. Według tego zarządzenia minimum kapitału spółki akcyjnej wynosi 1, mld mdp. zaś najmniejsza pojedyncza akcja opiewać może na kwotę nie mniej niż 100,000 mdp.

RYNEK WALUTOWY.

Giełda warszawska.

Warszawa, 12-go grudnia - (A.W.)
NOTOWANIA OFICJALNE.
Gotówka.

Dolary 8,975,000
Bony złote 620-602,5-810
Frank złoty 788,000-700,000

Czeki.

Belgia 180,000
Londyn 17,900,000
Paryż 218,000
Praga 116,550
Szwajcaria 707,250
Wiedeń 57,000
Włochy 179,000
Holandia 1,543,500
N. Jork 4,050,000

Tendencja zwykła.

UWAGA: Dziś, jako w środę na giełdzie warszawskiej akcji nie notowano.

Wieczorna poględa warszawska.

Warszawa, 12 grudnia AW -
Nowy Jork 4,750
Tendencja moonna.

Cegielski 950
Chodorów 600
Nobel 1,100
Zieleniewski 19,500
Parowozy 450
B-k Małopoleki 1200
B-k Przem. Lw. 520
B-k Sp. Zar. 4,500
Starschowiec 3,575-3,625
Suchedniów 3,550
Piótno 1,550
Lilpop 645-675
Węgiel 6,600
Cukier 5,250

Tendencja ohwiejna, niejednolita, obroty ograniczone.

Giełda berlińska.

Berlin, 12 grudnia (PAT).
Urzędowa. Notowano w milionach marek.
Marka polska 950
Szwajcaria 731,165-735,835
Hiszpanja 547,625-551,875
Budapeszt 215,460-216,840
Bułgaria 28,727-28,875
Jugosławia 47,387-47,619
Pozostałe pozycje jak 11 grudnia.

Giełda gdańska.

Gdańsk, 12 grudnia (PAT). Urzędowa. Notowania w guldencach gdańskich.
Warszawa 1,322-1,328
Marka polska 1,396-1,404 za milion
Dolar 580,94-583,46 za 100 dol.
Now Jork 569,07-571,93
Zurych 100,00
Paryż 30,55-30,70
Funtyst 18,902,225-18,997,375 mlj. marek niemieckich

Giełda zurychska.

Zurych, 12 grudnia (PAT). - Notowania keńcowe.
N. Jork 572, Londyn 2509
Paryż 30,70 1/2 Medjolan 24,92 1/2
Bruksela 26,50 Kopenhaga 101,50
Sztokholm 150,50 Madryt 74,40
Praga 16,72 1/2 Belgrad 6,45
Budapeszt 0,0295 Bukareszt 2,85
Sofja 4,00 Wiedeń 0,00806
Amsterdam 218,50

Wieczorna poględa zurychska.

Zurych, 12 grudnia (AW).
Nowy Jork 5,78, Londyn 25,70, Paryż 30,55, Wiedeń 30 5/8.

Giełda nowojorska.

Nowy Jork, 11 grudnia.
Kurs dzenny 5 proc.
Paryż 5,40
Londyn 439,60
Londyn 60 dni 438,60
Berlin 25 centów (za bilion) 38,20
Amsterdam 17,80
Kopenhaga 2,98
Praga 2,98

Giełda londyńska.

Londyn, 11 grudnia.
Paryż 81,90
Holandia 11,46 i jedna czw.
Belgia 94,80
Szwajcaria 25,06 i pół
Nowy Jork 458,50
Hiszpanja 33,51 i pół
Włochy 100,60
Niemcy 18 bilionów
Wiedeń 310,500

Notowania bawełny.

Nowy Jork, 11 grudnia.
Dowóz do portów Atlantyku i Gólfu 58,000.
Dowóz wewnątrz kraju 28,000
Wywóz do Anglii 4,000
Wywóz na kontynent 4,000
Loce 54,00
na grudzień 34,00-34,00
na styczeń 33,43-33,43
na marzec 33,75-33,80
na maj 33,97-34,00
na lipiec 33,22-33,22
na sierpień 30,50
na wrzesień 28,60
na październik 27,70
na listopad 27,30
Liverpool, 11 grudnia.
na styczeń 19,12
na marzec 19,10
na maj 18,90
na lipiec 18,54

Brema, 11 grudnia.
Bawełna amerykańska. Cena za 1 kg. 35,04 centów ameryk.

VIII Polska Państwowa Loteria Klasowa.

DRUGA KLASA. - PIERWSZY DZIEŃ

Główniejsze wygrane.
Mk. 60,000,000 nr. 39318.
Mk. 30,000,000 nr. 59248.
Mk. 15,080,000 nr. 56468.
Mk. 9,000,000 n-ry: 87 68345
Mk. 4,500,000 n-ry: 2672 5818
64936.
Mk. 2,400,000 n-ry: 28438
54352 71087 73213.
Mk. 1,500,000 n-ry: 8858 15818
22972 34406 71827.
Mk. 1,200,000 n-ry: 38313 89877
89922 48982 61581 71818.
Mk. 900,000 n-ry: 6685 84377
38841 57200.
Mk. 750,000 n-ry: 2920 14831
25590 32940 34942 43366 43595 52522
56385 58086 61811 40228 58715.

SZWALNIA T-wa Ochrona Kobiet

szuje bieliznę męską, damską i dziecięcą
Ceny konkurencyjne.
Sprzedaje resztki tanio.

Co dzień niesie?

Grudzień
13
Czwartek

Dziś: Lucji P.-M., Otylii P.
Utrą: Dyoškora i Herona M.

Wschód słońca o g. 8.55.
Zachód o g. 4.25.
Wschód ks. 12.15.
Zachód o g. 11.2
Długość dnia g. 7.25.
Ubyło dnia g. 8.03.

Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce.

Przeważnie chmurno, miejscami mgła lub drobny opad (niewykluczone jednak krótkotrwałe przejaśnienia), temperatura w pobliżu 0°, (miejscami przyniższej), wiatry lokalne.

Czytelnia Towarzystwa Przyjaciół Francji ulica Piotrkowska 103, parter lewa. Ofcyna otwarta codziennie, z wyjątkiem piątków, od g. 5-7-ej w.

„Miejska Biblioteka Publiczna” — ulica Andrzeja 14. Otwarta w dni powszednie. — Od g. 5-9 wiecz.

Towarzystwo „Wiedza” ulica Piotrkowska nr. 103. — Czytelnia pism. — Wejście 1000 marek. — od godz. 5 do 8 wiecz.

Dziś w Łodzi:

Cyrk Ciniselli Konstanyńska 18. Dziś Wielkie przedstawienie. Program № 6.

„Casino” — „SZALONE KOBIETY” (Foolish Wives) Wielki dramat erotyczny w 11 aktach.

„Odeon” — „MATKA” dramat amerykański psychologiczny.

„Casino” (Sala witrażowa) WYSTAWA OBRAZÓW Wincentego Brauna.

„Grand-Kino” — „MIŁOŚĆ WŚROD INTRYG” dramat w 6 aktach.

„Luna” — „ZA JEDEN POCAŁUNEK” (La maison dans la forêt). Wspaniały dramat w 6 aktach.

„Nowości” — „NA TROPIC” 2-ga seria z cyklu „Indyjski sztylet”.

Spółdzielnia Pracowników Państwowych — „TAJEMNICA PUSZCZY” — Dramat sensacyjny w 6 aktach.

Teatr Miejski przy ul. Cegielnickiej 63. Początek o g. 8.15 wiecz. „TEN, KTÓREGO BIJA PO TWARZY”.

Teatr Popularny, przy ulicy Ogrodowej 18. Początek o g. 8.15 w. „Złodzielka”.

Sala Filharmonii, przy ul. Działnej 18. Początek o godz. 8.15 wiecz. ODCZYŃ na temat „Etyka płciowa” wygłosi Wincenty Lutosławski.

rap) W sprawie niezarejestrowanych wychodźców do Ameryki. Czloroczna kwota polska, aczkolwiek jeszcze nie oficjalnie, jest już wyzerpana i 1 stycznia 1934 r. 23den Polak, nie należący do tak zw. uprzywilejowanej kategorii, do Ameryki narazie wpuszczonym nie zostanie.

Jak się okazało, około 3,500 wychodźców Polaków pomimo posiadania wizy amerykańskiej zarejestrowanymi nie zostało i ci wszyscy zmuszeni są czekać aż do chwili otwarcia nowej kwoty emigracyjnej.

Zwracamy uwagę wychodźców tych, że wizy amerykańskie znajdujące się na ich paszportach ważne są w ciągu 12 miesięcy od daty ich wydania i że po rozpoczęciu nowej kwoty emigracyjnej wychodźcy ci będą mogli jechać na zasadzie tych swoich wiz amerykańskich.

Jedynie tylko przed wyjazdem wychodźców tych na nową kwotę należałoby paszporty zagraniczne przedłożyć w miejscowym starostwie, które żadnych trudności w przedłożeniu ważności paszportu zaawizowanego przez konsulat amerykański nie czyni.

— Ze Stowarzyszenia Chrześcijańskiego narodowego nauczycielstwa szkół powszechnych. Zarząd uprasza członków Stowarzyszenia o przybycie w dniu 18 bm. tj. w niedzielę o godz. 11 rano na zebranie w Domu Ludowym Przejazd 34 dla omówienia spraw aktualnych.

Listy zastawne i obligacje a złoty polski. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Marka polska jest jedynym środkiem płatności. Złoty nie istnieje jeszcze, jako waluta. Z żądaniem zasądzenia w złotych należy czekać do czasu realnego wprowadzenia przyszłej waluty polskiej.

Tygodnie minione obfitowały w sensacje, rzadko spotykane w rocznikach trybunalskich. I dlatego uzasadnienie wyroku w sprawie pierwszorzędnej wagi (o której pisaliśmy niedawno), dopiero teraz możemy podać do wiadomości czytelników.

Pytanie bowiem, czy mamy już złoty i jaki wpływ wywrze wprowadzenie złotego do wymiaru sprawiedliwości, nie schodzi z ust świata prawniczego i handlowego.

Uzasadnienie wyroku, który zapadł w sądzie apelacyjnym w Warszawie w sprawie K. Dąbrowskiego, przeciw Tow. Łódzkich wąskotorowych elektrycznych kolei dojazdowych w Łodzi o wylosowaną 5-proc obligację 100-rublową i zasądzenie za nią 325 złotych polskich i 85 groszy — brzmi:

1) że w chwili powstania państwa polskiego w r. 1918 na terenach, które następnie weszły do składu Rzeczypospolitej, środkami płatności były ruble rosyjskie, korony austriackie i marki niemieckie, oraz marki, aczkolwiek zwane „polskie”, właściwie zaś wypuszczone przez władze okupacyjne niemieckie na rachunek Rzeszy niemieckiej.

2) że z odzyskaniem niezależnego bytu państwowego powstała jednocześnie konieczność stworzenia własnego środka pieniężnego i naturalnym wynikiem tej konieczności państwowej był dekret z d. 7 grudnia 1918 r., w myśl którego polska krajowa Kasa pożyczkowa stała się jedyną instytucją emisyjną bankową państwa polskiego, a marki polskie stały się pierwszym środkiem płatniczym w całym państwie, według wartości nominalnej;

3) że aczkolwiek ustawa ta, stwierdzając papierowy pieniądz państwowy pierwotnie nie zastrzegła jego wyłączności w obrocie, to jednak wyłączność ta na rzecz marki polskiej, mocą następnich ustaw, przez oznaczenie prawodawcze stanowczo wyrażona została;

4) że pierwszą w tym kierunku była ustawa o walucie w obrębie b. dzielnicy pruskiej, z d. 20 lutego 1919 r., nie wzbudzająca żadnych wątpliwości, iż celem i zamiarem prawodawcy było nadanie marce polskiej charakteru wyłączności w obrocie przez uznanie jej za jedyny prawny środek płatniczy, jak to głosi art. 1 tejże ustawy.

5) że wydanie wślad zatem dla b. zaboru austriackiego, z d. 15 stycznia 1920 r., i dla zaboru rosyjskiego, z d. 29 kwietnia 1920 r., nie są niczym innym, jak konsekwentnem przeprowadzeniem tego samego postulat, który względem b. zaboru pruskiego analizy wyraz w ustawie z d. 20 listopada 1919 r., czyli ostatecznie ustalają wyłączność marki polskiej jako jedynego prawnego środka płatniczego na całym obszarze Rzeczypospolitej;

6) że aczkolwiek ustawa z d. 28 lutego 1919 r. ustalona została dla przyszłej jednostki monetarnej polskiej nazwa „złoty” w stosunku do złota i aczkolwiek w obu ustawach zaznaczano, iż wchodzi w życie pierwsza z dniem ogłoszenia, a druga jednocześnie z ustawą w przedmiocie wypuszczenia 8-proc. pożyczki państwowej, złotej z d. 26 listopada 1922 r., to jednak, jak wynika z zamieszczonego w tych ustawach art. 2, wykonanie ich powierzono zostało ministrowi skarbu, który dotychczas tych ustaw jeszcze nie wykonał, wskutek tego „złoty”, jako jednostka monetarna polska i prawny środek płatniczy dotychczas **realnie nie istnieje**, a więc ustawy te w niczem nie podwały mocy obowiązującej ustaw, jako jedyny prawny środek płatniczy w państwie;

7) że ustawy, dotyczące „złotego”, jak to wynika z ich treści i znaczenia, są tylko poszczególnymi ogniwami w szeregu ustaw, zmierzających do wprowadzenia w życie nowej waluty, **określają jedynie przyszłą jednostkę monetarną, lecz bynajmniej nie miały na celu**

wprowadzenia w życie równorzędnie z istniejącą marką polską jakiegokolwiek miernika idealnego złotego obliczeniowego, według którego powinny być prawnie normowane stosunki ekonomiczne w państwie przed wprowadzeniem przez czynniki powołane przyszłej waluty polskiej, a przeto i w tem znaczeniu „złoty” **nie istnieje**;

8) że wyłączność marki polskiej, jako jedynego środka płatniczego w państwie, ma ten skutek, że **strona może żądać realizacji zobowiązania tylko w obowiązujących ustawowo markach polskich**, z wyjątkiem, oczywiście tych przypadków, gdy na zasadzie art. 1184 k. o., z mocy samego zobowiązania, inny stosunek dla stron ustalony został;

9) że prawo do żądania realizacji oblięgu quæstionis w złotych nie przysługuje powodowi ani z mocy samego zobowiązania, które nie w „złoty” — lecz w rublach wydane zostało, ani z mocy ustaw obowiązujących o prawnym środku płatniczym;

1) że przeto **powód, żądając z oblięgu tego zarządzenia należności za radniczo w „złoty”, powinien był z żądaniem tem poczekać do czasu wprowadzenia w życie przyszłej waluty polskiej** i w tym sensie obecne jego żądanie za przedczesne uznać należy;

12) że wobec tego zbytek jest rozstrzygnięcia, jakie powinno nastąpić prze-rachowanie rubli przedwojennych w stosunku do przyszłej jednostki monetarnej polskiego „złotego”, tem więcej, że, jak to zapowiedziała ustawa z dnia 9 maja 1919 r., stosunek ten będzie określony w oddzielnej ustawie jednocześnie z ustaleniem kursów wymiennych natychmiast po dostarczeniu dostatecznej liczby biletów przyszłego Banku emisyjnego, opiekującego się „złotem”;

13) że powód nie występował z żądaniem zasądzenia mu wierzytelności w markach polskich, a przeto w myśl art. 701 n. p. c. sąd z własnej inicjatywy w tym kierunku poza granicę żądań powódowych nie może, zaznaczenie zaś w petitum o zapłacie w markach nie dotyka zobowiązania, lecz złotych, w stosunku do kursu 8-proc. pożyczki zic towej;

14) że w tym stanie skarga apela cyjna pozwanego Tow., zasługuje na uwzględnienie wskutek czego wyrok za-skarżony (sądu okr. w Łodzi, zasądzaiący powództwo w złotych polskich) należy uchylić i powództwo K. Dąbrowskiego w tej formie, jako przedczesne, oddalić.

A może ten wyrok wpłynie wreszcie na Sejm, który dawno już miał zajęć się losem wydziedziczonych...

Ze spraw Samorządu m. Łodzi.

Subsydjum oświatowe.

Na posiedzeniu Magistratu w dniu 11 bm. rozpatrywano m. in. podanie zarządu T-wa Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród żydów w sprawie udzielenia T-wu subsydjum w kwocie 200 milionów mk. na pokrycie 1/2 niedoboru budżetowego w bieżącym roku szkolnym. Podanie o subsydjum postanowiono skierować do Wydziału Oświaty i Kultury, celem zaopiniowania.

Elektryczność dla mieszkańców Chojen.

Magistrat zatwierdził uchwałę delegacji Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich w sprawie dostarczenia prądu z łódzkiej elektrowni mieszkańcom gm. Chojny, zarówno do oświetlenia, jako też dla celów przemysłowych.

Sprawa umowy z „Kochanówką”

Zgodnie z uchwałą delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej Magistrat, po rozpatrzeniu sprawy umowy, istniejącej pomiędzy zarządem miejskim a szpitalem „Kochanówka”, postanowił uważać umowę tę za wygasłą z dn. 31 grudnia 1933 r.

Chroniczni, względnie nieuleczalni chorzy umysłowo, za zgodą rodzin, będą przeniesieni do zakładu psychiatrycznego w Kooborowie (na Pomorzcu). Magistrat zaś zawarł z komitetem szpitala „Kochanówka” nową umowę, dotyczącą warunków przyjmowania i utrzymania chorych leczonych na rachunek Magistratu m. Łodzi.

Czynsz za dzierżawę sklepów.

W związku z wnioskiem delegacji Przedsiębiorstw Miejskich Magistrat ustalił wysokość czynszu dzierżawnego za budki i sklepy w postaci przy ul. Kotłocielnej 6. Czynsz ten wynosić będzie:

- a) za budkę mk. 5 milionów,
- b) za sklep mk. 10 milionów,
- c) za sklep frontowy mały marek 20 milionów,
- d) za sklep frontowy średni marek 25 milionów,
- e) za sklep frontowy duży marek 30 milionów

Z Miejskiego Kinematografu Oświatowego.

Wobec znacznego podwyższenia kosztów administracji Miejskiego Kinematografu Oświatowego, Magistrat postanowił z dn. 10 b. m. podnieść ceny biletów do wysokości następującej:

- I miejsce — 80 000 mk. dla dorosłych i 50 000 mk. dla młodzieży.
- II miejsce — 60 000 mk. dla dorosłych i 30 000 mk. dla młodzieży.
- III miejsce — 50 000 mk. dla dorosłych i 20 000 mk. dla młodzieży.

Miejskie prowizorium budżetowe.

Ze względu na to, że miejskie zamierzenia skarbowe wpłyną do Rady Miejskiej dopiero w pierwszych miesiącach r. 1934, Magistrat postanowił zwrócić się do Rady Miejskiej o udzielenie Magistratowi prowizorium budżetowego na pierwsze trzy miesiące roku administracyjnego 1934 w wysokości 300 milionów miesięcznie, z prawem procentowego przekroczenia tej kwoty stosownie do wzrostu drożyzny, ustalonego przez komisję Wojewódzką. Sprawa ta, jak wiadomo znajdzie się na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Rady Miejskiej.

Uczciwego znalazcę portfelu

w którym znajdowało się 23 500,000 mkp. oraz paszport. Zasnacram, że jestem bardzo biednym, zgubione zaś pieniądze nie stanowią mojej własności i takowe zmuszony będę z mojej bardzo misznej pensji wrócić firmie. Znalazca otrzyma nagrodę w kwocie 5 milionów mk.

Adres mój: L. Kucharski, Napiórkowskiego 55.

Na sziafrok! nadeszły nowości

Sklep biawolny A. Teizlaiff i S-ka
Łódź, Piotrkowska 100 tel. 541.

Strajk lekarzy kasowych został zlikwidowany.

bip) Onegdaj komisarz kasy chorych dr. Giebartowski otrzymał odpowiedź z ministerstwa pracy na przesłaną rezolucję rady przyobocznej kasy chorych, domagającą się bezpośrednich rokowań z lekarzami.

Zawiadomiony o tem wiceprezydent Wojewódzki zainicjował konferencję w magistracie, która rozpoczęła się o godz. 10 wiecz. Przeszło 5 godzin trwały narady, podczas których niejednokrotnie zdawano się, iż konferencja jest bezcelowa, gdyż lekarze stali bezwzględnie na swem stanowisku poprzedniem. W rezultacie jednak zarząd kasy zgodził się

na udzielenie lekarzom podwyżki w wysokości 33 1/2 proc. od 1 do 15 listopada, 33 i pół proc. od 15 do 30 listopada i 33 proc. od 1 do 15 grudnia, czyli razem w procencie składanym 135 proc. do płac wrzesniowych.

Również postanowiono, iż honoraria wypłacane będą 2 razy miesięcznie z podwyżkami według orzeczeń komisji statystycznej.

Umowy sądowej niezawierano piśmiennie, gdyż nie wygasła umowa sierpniowa, normująca płace lekarzy w powyższy sposób.

Drożyzna i brak mleka.

Urząd do Walki z Lichwą też niewiele pomaga.

pap) Dając się tak silnie we znaki szalejąca drożyzna mleka w naszym mieście spowodowana została przede wszystkim wzrostem cen masła, którego na rynku łódzkim mamy pod dostatkiem, ponieważ producentom kalkulują się korzystniej produkować masło, aniżeli sprzedawać mleko.

Brak mleka wykorzystują pośrednicy, którzy w ścisłym porozumieniu trąbią ceny tego tak ważnego artykułu żądając od odbiorców nadmiernych cen, aczkolwiek u źródeł zakupywać można po 100 tysięcy marek litr mleka.

Celem położenia tamy temu wyżyłkowi Referat do Walki z Lichwą zarządził ściganie wszystkich pośredników i przekazał już kilkanaście spraw Sądowi Pokoju.

Przy tropieniu pośredników ustalił Referat do Walki z Lichwą, że istnieją indywiduala trudniące się fabrykacją fik-

cyjnych cenników z wygórowanymi cenami.

Sfalszowane cenniki sprzedawane były sklepom w cenie 300 tysięcy za sztukę.

W związku z tem spisano około 80 protokołów na właścicieli sklepów pobierających ceny na artykuły według tych fikcyjnych cenników.

Po stwierdzeniu cen źródłowych i wzięciu pod uwagę odpowiedniego zysku dla sprzedawców Referat Walki z Lichwą uznał, iż mleko w Łodzi w hurcie winno kosztować 140 tysięcy, a w detalu 170 tysięcy za litr.

Przechodząc do czynu Ref. do W. z Lichwą ukarał handlarza mlekiem Kugena Albrechta zam. w Ksawerowie za uprawianie lichwy mlekiem 3 miesięcznym bezwzględnym aresztem i grzywną 200 milionów marek.

Zaopatrzenie rodzin po zaginionych wojskowych.

Na zapytanie jednego z dowódców Okręgu Korpusu w sprawie zaopatrzenia rodzin po zaginionych wojskowych MSWojsk wydało w tej sprawie specjalne wyjaśnienie. Ponieważ sprawa ta interesuje bardzo szeroki ogół społeczeństwa, wyjaśnienie to podajemy poniżej w streszczeniu.

Na zasadzie art. 34 ust. z dn. 5 sierpnia 22 r. o zaopatrzeniu emerytalnym wojskowych i ich rodzin (L. dz. Ust. 68/22. poz. 616) rodziny zawodowych wojskowych, zaginionych na terenie działań wojennych, którzy w ciągu roku od chwili ratyfikacji pokoju nie odnaleźli się, otrzymują tymczasowe takie zaopatrzenie, jakie należałoby się im w razie śmierci zaginionego. Wpłata zaopatrzenia zaczyna się od 1 dnia miesiąca, który następuje po wstrzymaniu rodzinie uposażenia przewidzianego w tych wypadkach ustawą o uposażeniu wojska i trwa do chwili odnalezienia się wojskowego. Jeżeli zawodowy nie odnajdzie się w ciągu 4-oh lat od dnia ratyfikacji pokoju, rodzina zaginionego winna przed końcem tego terminu przedłożyć orzeczenie sądowe, uznające zaginionego za zmarłego. Na podstawie tego orzeczenia przyznane zostanie stałe zaopatrzenie.

Sprawę zaginionych nie zawodo-

wych wojskowych WP reguluje dotychczas wyłączone rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 6 sierpnia 1920 r. (L. dz. Ust. 78/20. poz. 510) jednakoż MS Wojsk wnosiło na drogę ustawodawczą projekt noweli do ustawy inwalidzkiej z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. Ust. 32/22. poz. 195), rozszerzającej postanowienia tej ustawy również na rodziny zaginionych wojskowych. Projekt ten znajduje się obecnie w Sejmie i będzie wkrótce przedmiotem obrad sejmowych.

Należy zaznaczyć, że wspomniany projekt noweli przyznaje rodzinom zaginionych na terenie działań wojennych rentę tymczasową i dopiero, o ile rodziny te przedłożą w ustawowo określonym czasie, dowód uznający zaginionego za zmarłego, wymierza się mu zaopatrzenie stałe.

Wobec powyższego przedkładanie dowodów sądowych, uznających zaginionych wojskowych za zmarłych leży w interesie stron ubiegających się o zaopatrzenie. Jednakowoż rodzin tych nie można zmuszać do przedkładania takich dowodów, należy im jednak zwrócić uwagę, iż w razie nie przedłożenia dowodu śmierci zaginionego wojskowego, przyznane im tymczasowe zaopatrzenie zostanie z czasem wstrzymane.

Życie robotnicze. Prasowaczki zastrajkowały.

Będziemy w brudnej bieliźnie na święta.

bip) Już od dłuższego czasu trwał zatarg między związkiem właścicieli pralni a prasowaczkami, które do obecnego czasu zarabiały przy 12 godzinnym dniu pracy... milion mk. tygodniowo.

Wobec tego związek prasowaczek zwrócił się do inspektora pracy z prośbą o zwołanie konferencji, przyczem prasowaczki domagały się 400 proc. podwyżki, podwyższenie zarobków według orzeczeń komisji statystycznej, wydalanie i przyjmowanie prasowaczek za pośrednictwem

związku, zabezpieczenie w kasie chorych i utrzymywanie 6 godzinnego dnia pracy.

Inspektor pracy w sprawie tej dwukrotnie zwołał konferencje, jednak właściciele pralni nie uważali za stosowne przybyć na nie.

Wobec takiego stanu rzeczy, odbyło się ogólne zebranie prasowaczek, na którym postanowiono przystąpić do bezrobocia i w dniu wczorajszym we wszystkich pralniach rozpoczął się strajk.

Strajk stolarzy zakończony.

W dniu wczorajszym z inicjatywą Inspektora Pracy odbyła się w lokalu Inspektoriatu (Północna Nr 4) konferencja między przedstawicielami strajkujących robotników a przedstawicielami przedsiębiorców, na której sprawa strajku została definitywnie załatwiona.

Przedstawiciele przedsiębiorstw i cechów po zaproponowaniu 150 proc. podwyżki do płac przedstrajkowych, oświadczyli, kategorycznie, że na dalsze ustępstwa nie pójdą.

Przedstawiciele robotników uzale-

gnili swą decyzję od uchwały ogólnego zebrania strajkujących stolarzy.

Natychmiast po skończonej konferencji udali się przedstawiciele robotników do lokalu OKZZ (Narutowicza 50), gdzie oczekali już na nich zgromadzeni robotnicy.

Po zdaniu sprawozdania przez p. Kazmierczaka przedstawiciela Związku Klasowego z przebiegu konferencji, robotnicy podwyżkę proponowaną przez przedsiębiorców przyjęli i z dniem dalszym przystępują do pracy.

Ekspedienci otrzymali podwyżkę

Zatarg z przemysłowcami zakończony.

bip) Onegdaj kierownik związku „Praca” zwrócił się do przemysłowców z oświadczeniem, że o ile nie przyznają ekspedientom podwyżki, jaką uzyskali włókniarze, wybuchnie strajk, gdyż ekspedjenci dotychczas traktowani byli na-

równi z robotnikami.

W dniu wczorajszym p. Kazmierczak otrzymał odpowiedź, iż przemysłowcy zgadzała się na przyznanie ekspedjantom 40 proc. podwyżki, wobec czego zatarg został zlikwidowany.

Podpisanie umowy w sprawie podatku majątkowego przez przemysłowców tomaszowskich.

pap) W dniu onegdajszym w Izbie Skarbowej odbyła się konferencja z tomaszowskim Związkiem przemysłu włókienniczego, na której powyższy Związek również podpisał umowę co do płatności podatku majątkowego w walutach obcych.

Tę samą umowę podpisało jednocześnie Stowarzyszenie fabrykantów wyrobów półoczościowych w Łodzi.

Wszystkich przemysłowców należących do związków, które podpisały odpowiednią umowę z dyrektorem Izby Skarbowej p. Towarnickim w sprawie płatności podatku w walutach obcych nie obowiązują nakaz wpłacania raty grudniowej w markach polskich.

była się konferencja w sprawie zaręgu z pracownikami biurowymi.

Po długiej i wyczerpującej dyskusji przemysłowcy, którym wieś i właściwie uchwały pracowników biurowych przemówiły do rozumu, zgodzili się na dalsze ustalanie cenników i jedynie forma ich ustalania będzie przedmiotem wymiany zdań i w sprawie tej przemysłowcy do piątku dadzą międzyzwiązkowej komisji pracowniczej odpowiedź.

Po otrzymaniu odpowiedzi, zwolony zostanie powtórny wiec pracowników biurowych i na nim zapadnie decyzja czy zgodzić się na propozycje przemysłowców czy też rozpocząć bezrobotnie, szczególnie iż obecnie wśród pracowników biurowych panuje tendencja domagania się waloryzacji plac.

bip) Konferencja przemysłowców z pracownikami biurowymi. Wczoraj w lokalu przemysłowców od-

pap. Osobiste. Minister Spraw Wojskowych udzielił Dowódcy Okręgu Korpusu Nr IV. Generałowi Dywizji Stefanowi Majewskiemu 4 o tygodniowego urlopu wypoczynkowego.

Dowództwo Korpusu objął w zastępstwie Gen. Bryg. Leon Pachucki.

pap. Uroczystość dekorowania orderem „Polonia Restituta”. Dnia 14 grudnia br. o godz. 12 w poł. odbyła się w sali posiedzeń Województwa Zawadzka 11 uroczystość udekorowania orderem „Polonia Restituta” osób odznaczonych zamieszkałych w Województwie Łódzkim.

pap.) Wojskowych obowiązują w dniu 24 grudnia ścisły post. W dniu 24 grudnia, jako w dniu wigilijnym Bożego Narodzenia obowiązują się wojskowi stosownie do odpowiedzialnego rozkazu M. S. Wojsk. do zachowania ścisłego postu.

bip) Lekarstwa zdrożały. Znowu ukazało się rozporządzenie ministra zdrowia publicznego w sprawie taksy aptekarskiej.

Zgodnie z rozporządzeniem, za pracę przy recepturze można pobierać ceny maksymalne o 36 proc. wyższe od cen, jakie obowiązywały dotychczas według rozporządzenia listopadowego.

— Ze Związku Polsk. Naucz. Szkół Powszechnych. — W sobotę, dn. 15 bm. o godz. 6 w I-ym, a o 7-ej w II-im terminie odbędzie się zebranie członków Ogniska. Porządek dzienny poprzedzi referat kol. Wasilewskiego na temat: Przygotowanie się naucz. do wykonania programu geografji w kl. III-ej i IV-ej w szkole powszechnej.

pap) Usiłowanie samobójstwa. W dniu wczorajszym usiłowała dokonać samobójstwa Maria Bielecka lat 20 w mieszkaniu Władysława Maleckiego przy ul. Miłsza 24 przez zażycie sublimatu.

Pe przybyciu wezwanego lekarza i przepłukaniu żołądka pogotowie odwiezło ją do szpitala miejskiego.

TANIE ŹRÓDŁO
Dla podarunków
Gwiazdkowych.

jest firma Szmeczel i Rosner Łódź Piotrkowska 100 i filja 160 tam sprzedaje się tanio:
Spodnie kamgarne garnitury i paltta zimowe dziecięce garnitury.
Robocianna drożeje!

! NARESZCIE !
Spokój i cisza w biurach
! NARESZCIE !

Nowy model № 12

Nowy model № 12

„Cichy REMINGTON”

to najlepsza maszyna do pisania.
Pisze cicho i ma idealne uderzenie

Tow. Bloek-Brun Sp. Akc
Warszawa, Hotel Bristol 6002
E. Telatycki
repr. ul. Piotrkowska 48.

Świat sztuki.

Z wystawy „12”

pap) Poraz trzeci w ciągu miesiąca ma sposobność kulturalna Łódź napaść się widokiem prawdziwych dzieł sztuki.

Wystawa artystów plastyków krakowskich, trwająca jeszcze wystawa Braunera i Hirszfanga i wreszcie najświeższa wystawa „12” zaspokajają winna różnorodność gustu miejscowych ojców sztuki.

Obrazy „12” przemawiają do nas swym symbolicznym apostofowaniem kultowi piękna.

Grupie „12” przewodniczy L. Siemiński, dalej widzimy nazwiska tej miary co M. Czepita, A. Styka, Fr. Szwoch, Findaxo, Terpilowski, Ruppiewski, M. Puffke, Majewski, Grabowski i Okuń.

Sukcesy osiągnięte w Warszawie, uwiecznione pochlebnymi słowy krytyki zachęciły członków grupy do zrealizowania projektu wystawy okrajowej.

Dalszym etapem jej będzie Bydgoszcz, Katowice i t. d.

Jak nas poinformował p. M. Czepita, zamierza grupa „12” stałe w grudniu każdego roku dać Łódź sposobność zapoznania się z ich pracami.

Siemińskiego „Słońce wieczorne”, całkowicie opanowanie pejzażu smutna do najpochlebniejszego sądu o artyście.

Kwiaciarz tej miary, co Grabowski rywalizujący z pełnym powodzeniem z Eysmondem czaruje swymi chrzantemami.

Szwoch okazuje dawniejsze prace, silne w pomysłach kompozycyjnych. Styka rzucił moc słońca wachodniego w dwóch pięknych płótnach.

Bogactwem tematu, od portretu do pejzażu włącznie łączy Czepita.

W obrazie „Anioł wojny” przedstawia się nam „dawniejszy” Okuń, dzisiejszego widzimy w jego fascynującym obrazie „Lotosy”.

Technicznie wzorowy Ruppiewski błyskotliwy Findaxo, drobniagowo miły Terpilowski, w mistrzowskich szkicach Puffke i wyrobiony w doskonałej formie Majewski uzupełniają całość.

Teatr, muzyka i sztuka
Teatr Miejski w Łodzi

ul. Cegielniana 68.
Dzisiaj w czwartek dla członków TUR po cenach najniższych „Ten, którego biją po twarzy”.

Teatr Popularny

ul. Ogródowa 18.
Sensacyjny dramat, obrazujący w 7 odsłonach wstrząsy duszy kobiety w górnych i najniższych sferach Londynu, „Złodziejka”, pozostaje jeszcze kilka dni na afiszu, a to ze względu na ciągłe wysprzedanie do ostatniego miejsca widowni teatru. „Złodziejka” grana będzie dzisiaj, jutro i pojutrze w premierowej obsadzie rol.

Odczyt Wacława Sieroszewskiego.

Znany i ceniony pisarz p. Wacław Sieroszewski wygłosi w nadchodzącą sobotę dnia 15 b. m. o godz. 8 w Sali Filharmonii wiele interesujący odczyt na temat: „Dusza wschodu i zachodu”.

Odczyt ilustrowany będzie licznymi przezroczkami przywiezionymi przez prelegenta z podróży po Azji i Ameryce.

Wielkie przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

W sobotę dnia 15 bm. o godz. 4-ej po poł. w sali Filharmonii odbędzie się wielkie przedstawienie dla dzieci i młodzieży z nader urozmaiconym programem, a mianowicie znakomici artyści teatrów warszawskich w osobach Haliny Cieszkowskiej świetnej bohaterki lirycznej jako królowy baśni, Witolda Zditowickiego, niezrównanego bajora, Edwarda Kucharskiego, wesolka, ulubienca milusińskich jako czarnego pajaca i Henryka Markiewicza jako białego pajaca, roztoczą zaczarowany świat bajek, humoru, tańca i pieśni.

Niezwykłą atrakcją przedstawienia będzie występ cudo-dziecka 9 letniej Fenomenalnej tancerki i deklamatorki, cieszącej się olbrzymim powodzeniem w „Teatrze Polskim” dla dzieci w Warszawie.

Dwa wykłady prof. Lutostawskiego.

Dzisiaj w czwartek 13 grudnia o godz. 8 wiecz. w sali Filharmonii prof. Wincenty Lutostawski, jeden z najwybitniejszych naszych uczonych w dziedzinie etyki seksualnej, wygłosi dwa wykłady o etyce płciowej, przy czym w pierwszym wykładzie mówić będzie o

teorii płci, przynależności, małżeństwa i miłości, w drugim zaś wykładzie o reformie obyczajów. Nad wyraz interesujące zapowiada się treść tych odczytów a mianowicie: czym się różni kobieta i mężczyzna? różnica organów, czy to jest różnica płciowa? względność płci — duchy męskie w ciele kobiecym, kobiece w męzkim — zasadnicza dwupłciowość — doświadczenie naukowe, potwierdzające poczucie dwupłciowości — hermafrodytyzm, świadomość płciowa jako szczebel rozwoju jaźni, rozmałość stosunków płciowych, przyjaźń płciowa, czym się różni od miłości, miłość kobiety, rozwój małżeństwa, nieprawożylaski i dzieci, ideał małżeństwa i rodziny.

Koncert popołudniowy Poliińskiej-Lewickiej i Dobosza.

Na najbliższy koncert popołudniowy w niedzielę d. 16 bm. udało się dyrekcji pozyskać po długich trudach znakomitą primadonnę opery warszawskiej p. Matyldę Poliińską-Lewicką z udziałem świętego naszego tenora lirycznego p. Adama Dobosza.

Pani Matylda Poliińska-Lewicka jest dziś bezsprzecznie naszą najpotężniejszą gwiazdą i chlubą, a zarazem filarem opery warszawskiej. To też przypuszczając należy, że koncert tej znakomitej artystki z udziałem Adama Dobosza wywoła żywe zainteresowanie wśród publiczności, tembardziej, że program tego koncertu zapowiada się istotnie bardzo bogato.

pap Odczyt o lotnictwie mjr Jasińskiego. Z inicjatywy Stow. Dowoborczyków w Łodzi wygłosi zaproszony w tym celu mjr. szt. gen. pilot S. Jasiński odczyt o rozwoju lotnictwa w Polsce i niebezpieczeństwach groźnych Państwu przy zaniedbaniu racjonalnego rozwoju tej jednej z najważniejszych i najniebezpieczniejszych dla spokojnej ładu broni, jaką jest lotnictwo.

Szczelnie wypełniona sala przysłuchiwała się z wielkim zainteresowaniem odczytowi, ilustrowanemu bogato przezroczkami.

Prelegent nawiązując do ciężkiej sytuacji finansowej Państwa i niemożności asygnowania odpowiednich kredytów na lotnictwo wojskowe, apelował do społeczeństwa by w zrozumieniu doniosłości sprawy i groźnego nam niebezpieczeństwa ze strony sąsiadów, u których lotnictwo stoi na na wyższym poziomie dzięki właśnie poparciu całego społeczeństwa, które otrząsało się z dotychczasowej bierności i przez intensywny udział w rozbudowie lotnictwa wzięło na swe barki część odpowiedzialności za bezpieczeństwo granic.

Operując ściśle danymi statystycznymi o rozwoju lotnictwa handlowego w Niemczech, które każdej chwili może być użyte do celów wojennych i niszczenia całych miast i okolic wskazał jak daleko jesteśmy w tej dziedzinie za nimi.

— **Z wystawy kilimów.** Urządzona w lokalu Stowarzyszenia Polskich Kupców Chrześcijańskich przy ul. Piotrkowskiej 118 wystawa artystycznych kilimów polskich cieszy się i tym razem olbrzymim a wielce zasłużonym powodzeniem. — Umieszczone na wystawie eksponaty, odznaczające się odpowiednim doborem barw, jak i wielce artystycznym wykonaniem, wyróżniają się nader korzystnie od ogólnie spotykanych w tej dziedzinie eksponatów. Znać należy, że umieszczone na wystawie egzemplarze wykonane są podług wzorów najwybitniejszych malarzy polskich, jak Trojanowski i t. d.

Wystawa otwarta jest tylko do 16 b. m. od godziny 10 rano do 7 wieczór. Wstęp bezpłatny.

Na półce księgarskiej.

Wydawnictwa gwiazdkowe.

Miałoby niezwyczajnie ciężkich warunków księgarnia Gebethnera i Wolffa, wzorem lat ubiegłych, przygotowała na nadchodzący sezon gwiazdkowy szereg zasługujących na uwagę wydawnictw.

Dla młodszych dzieci wydano dwie książki Jana Grabowskiego: Wicek Swierszezyk i karaluch Smalek o ciekawej bajce o małym chłopcu wiejskim i jego przyjacielu karaluchu, z rysunkami Wł. Szyndlera i Niny Aleksandrowicz-Homolaczowej „Kudełek na wsi”, przygody małego, kudłatego pieska, z pięknymi barwnymi ilustracjami autorki

Porządki książek dla młodzieży o twierdzą „Pamiętniki kweścara” Ignacego Chodźki, w opracowaniu J. Grabowskiego. Wydane na pięknym papierze i zaopatrzone w przepyszne ilustracje F. K. Andriollego, arcydzieło to pamiętnikarstwa polskiego jest lekturą w całym świecie tego znaczenia pożyteczną nie tylko dla młodzieży.

To samo należy powiedzieć o wspomnieniach niebieskiego mundurka Wiktora Gomulickiego, które ukazały się w czwartym wydaniu, z temi samemi, co poprzednio ilustracjami K. Góreckiego. Trudno się oderwać od kart tej pięknej książki, poświęconej urokom czasów szkolnych autora, z przed lat kilkadziesiąt.

Powieść fantastyczna Michaliny Mossobzowej p. t. „Za tysiąc lat” przynosi młodego czytelnika w czasie odległej a świetnej przyszłości Polski i całej ludzkości, w czasie szczęścia i błogiego pokoju, na chwilę tylko zamagoczonego podstępna zbrodnia działalności osławionej Ha-Ra-Ta. Książkę zdobią doskonale do treści przystosowane rysunki Wł. Szyndlera.

Wybór pism dla młodzieży Władysława Umińskiego, wydawany z powodu jubileuszu tego pisarskiej działalności, powiększył się w tym roku o trzy dalsze tomy, zawierające następujące utwory: „Od Warszawy do Ociowa”, „Na falach Atlantyku”, i „Balonem do bieguna”. Pierwsza z tych książek zawiera opis wyprawy „naukowej” czterech młodych chłopców w kraju znanym, a jednak zawierającym wiele tajemnic i możliwości interesujących przygód. Tematem drugiej i trzeciej są tak przez młodzież ulubione przygody rozbitków morskich oraz wyprawa do bieguna, będąca wyrazem żączy i nieustraszonej odwagi człowieka.

Szerzej powieści dla młodzieży kończą dwa piękne opowiadania Bronisławy Włodkówny pod wspólnym tytułem: „Przeciw złej doli”. Zdrowa myśl, przenikająca tę książeczkę, propagująca zasadę niezależności rąk wobec przeciwności losu i walkę z ciemnotą, zaleca ją jako pożyteczną lekturę dla młodzieży.

Zasłużona firma księgarska nie zapominała również o starszych czytelnikach, wypuszczając na rynek księgarski dwa dzieła, znakomicie nadające się na podarunek gwiazdkowy.

Wspaniałe, luksusowe wydanie „Faraona” Bolesława Prusa jest hołdem, złożonym pamięci genialnego pisarza. Księga, wydane w formacie dużego folio, starannie z pietyzmem odbita w drukarni W. L. Anozycy w Krakowie, na pięknym, trwałym papierze, w ozdobnej płóciennej oprawie, ozdobiona jest poza tem wspaniałymi, archeologicznymi w najświetlejszych szczegółach wizerunkami, ilustracjami J. Holwińskiego. Będzie arcydziełem literatury polskiej, stanie się ona zarazem prawdziwą ozdobą każdej biblioteki.

Wypuszczona jednocześnie w drugim wydaniu książka prof. Askenazego „Głaska a Polska”, wydrukowana również starannie i bogato ilustrowana, posiada wartość, jako dzieło znakomitego historyka, godne polecenia całemu inteligentnemu ogółowi, interesującemu się oraz żywiec Polską na morzu przeszłością i przyszłością.

Największy Magazyn w Łodzi
Czesztyński Tarmack Łódzki
44 Piotrkowska I-gie piętro
— tel. 613 —
Na raty

polecamy obficie zaopatrzone w modne i sezonowe towary wszystkie nasze działy. Włny, Kamgaray na garnitury, palta i suknie. Podszewki, Białe towary białozłote. Lniane obrusy i serwetki. Reczniki, Barchany, Chustki, Kapy, Koldry, Trykotaże Galanterje. Obuwie. Gotowe ubrania. Palta damskie, męskie i dziecięce. Włagna pracownia krawiecka wykonująca zamówienia.
Nowe działy ceraty i czapek.
UWAGA: kupcom z dziełami hurtowego sprzedajemy po cenach fabrycznych na kredyt

Nr. 32 Nawrot Nr. 32
FABRYKA LUSTER
Juljusza Warmińskiego

poleca na nadchodzące święta w największym wyborze:
Lusterka toaletowe
Przybory pisemne z czarnego szkła
Szkło stołowe, szlifowane:

Szklanki	Karafka
Spodki	Kompotery
Szampanki	Maselniczki
Kieliszki do wina	Cytrynki
„ „ wódki	Cukierniczki
„ „ likieru	Kiosze do owoców
„ „ koniaku	Dzbanki do wody
„ „ szampańa	

!!Ceny konkurencyjne!!

NAJPRAKTYCZNIJSZY
Podarunek Gwiazdkowy
to ładny, modny
GARNITUR
bielizny damskiej

z opalu, białysta, nansuka lub madapolama. Pojedyncze koszule nocne, dzienne, pantafony, nocne kaftanki, staniozki i halki-combinaison strojne — w wielkim wyborze
CHUSTECZKI do nosa damskie ozdobne i mekie. POWLECZENIA POŚCIELOWE haftowane i przybrane. KOLDRY PUCHOWE i WATOWE różnego rodzaju gatunku, najlepsze wykończenie. Bogaty wybór fartuchów i sukienek dziecięcych.
Spec. Magazyn bielizny wyprawowej
W. Knapp Nawrot 7
Tel 26-05
Własna wytwórnia.

Polski Whisky

Winkelhausen

Wypalanki winne

Jedynkie przedstawicielstwo: Dom Handlowo-Przemysłowy M. Potkowski i S-ka, Warszawa, Nowy Świat 2, 176-32 i 74-95

Karol Koischwitz

Łódź, ul. Moniuszki Nr 2. Telefon Nr 24-72.

Fortepany, Pianina Fisharmonje... BECHSTEIN, ESTEY, FEURICH, GROTRIAN STEINWEG, IBACH, KASTNER (Autopiano), ZEITTER & WINKELMANN i t. d.

KINO Spółdzielni Pracowników Działalności Sienkiewicza 40.

Dziś i dni następnego... UWAGA: Dla Członków Kooperatywy ceny miejsc niższe.

Tajemnica puszczy

Dramat sensacyjny w 6 aktach, który trzyma widza w silnym napięciu od początku do końca.

Ogłoszenie.

Urząd Celny podaje do wiadomości że w dniu 21 grudnia 1923 r. o godz. 10 rano w magazynie Nr. VI na stacji Łódź-Kaliska odbędzie się licytacja...

Pracownia Wykonawstwa damskiego, męskiego i dzieciennego... Przejazd 48.

Na święta

polecam niżej cen hurtowych MATERIAŁY DAMSKIE Kamgarny, Bostony, Woale, Florę itp.

M. MALINOWSKI ul. Piotrkowska 110 w podwórzu.

Oskar Kahler

Szlifiernia szkła i podlewnia luster Łódź, Wólczańska 109.

Piękne Panie

proszą na gwiazdkę tylko Perfumy „Halka” — „Chyre” — „Róża Polska”

Przemysławke (woda kolońska dla znawców) kwiatową (analemba woda toaletowa)

Wyroby firmy HENRYK ŻAK w POZNANIU.

Poszukujemy

przedstawicieli większych firm handlowych i przemysłowych, krajowych lub zagranicznych, branży obojętnej. Możemy udzielić większe gwarancje. Oferty prosimy skierować wprost do nas.

Dom Handlowy RAUMAN i S-ka Poznań, ul. Kantaka J. Telefony: 5071 i 5081.

Dr. Z. Golec

Choroby skórne i weneryczne... Andrzejka 3.1p.

LECZNICA 17 Zgierska 17

przyjmuje chorych we wszelkich specjalnościach stale codziennie od godz. 9-ej rano do 6-jej wieczorem.

BRYLANTY

złoto, srebro, zegarki, peraki dywany, futra, stare zęby kupuje, płacąc najwyższe ceny N. Warszawski

Leoznica Chorób Zębów Lekarz Dentysta H. PRUSS 145 Piotrkowska 145 za plombowanie, oraz wprawianie zębów Opłata podług taksy.

SZYBOKIENNYCH hurtowo i detalicznie po cenach fabrycznych S. FEINER, Łódź, Zgierska 28. w podwórzu.

OGŁOSZENIA DROBNE. Po 15.000 mk. za wyraz. Dla poszukujących pracy mk. 10.000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 100.000.

Meble sprządać... Meble sprządać... Meble sprządać...

Meble sprządać... Meble sprządać... Meble sprządać...

Meble sprządać... Meble sprządać... Meble sprządać...

Meble sprządać... Meble sprządać... Meble sprządać...

Dr. Prybulski

choroby skórne i weneryczne i mozołowe... 11020-10

Dr. H. LUBICZ

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i mozołowych. Leczenie szklanym światłem.

Lalki

przyjmuje do reperatury Kliniki Nawrot 7 w podwórzu.

Dr. Z. Rakowski

specjalista chorób nosa, gardła i uszu. ul. Pomorska (Srebrna) nr. 10

Sp. Akc. SWELAN

fabryka przetwor. chemicznych 126 Pańska 125

OLEINE 99% Glicerolowa 98% Mydło wiodłenne 40%

Mydło domowe i do prania 66%.

Dr. N. ROZEMBERGOWA

choroby skórne i weneryczne (ko-biety i dzieci) przyjmuje o 1-2 i 3-6giej ul. Piotrkowska 182.

Dr. J. Wajnberg

Chor. wewnętrzne spec. serca i płuc. Przyjmuje od 1-3 16-8 Cegielniana 42. Telefon 25 09

Miły upominek na gwiazdkę! Crépe de chine na sezon karnawałowy już otrzymaliśmy. Stale posiadamy na składzie i polecamy naszym Sz. odbiorcom...

SALA FILHARMONJI. Dziś o godz. 8.15 wiecz. Wincenty Lutosławski. Profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie wygłosi drugi i ostatni wykład na temat: Etyka płciowa.

Dyrekcja: A. Strach. TOWARZYSTWO UNIWERSYTETU ROBOTNICZEGO. SALA FILHARMONJI. SOBOTA, dn. 15 grudnia 1923 r. o godz. 8.15 wiecz. Wacław Sieroszewski wygłosi prelekcję na temat: Dusza wschodu i Zachodu.

Redaktor Naczelny Czesław Gunkowski

Wydawca: Jan Sypuński i upoważniona T-wa Drukarsko-Wydawnicza S-ka z cz. od.